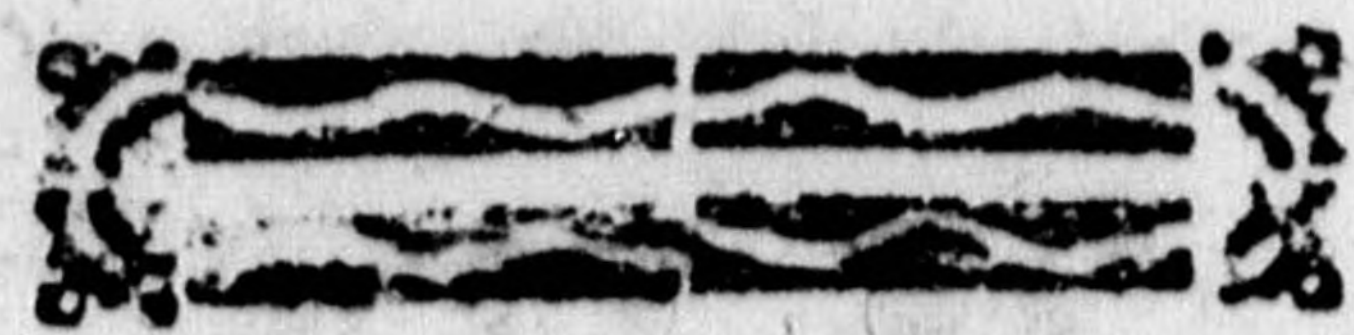

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG:
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indult BÉTSBÖL Szeredán 22. Juliusban 1789.

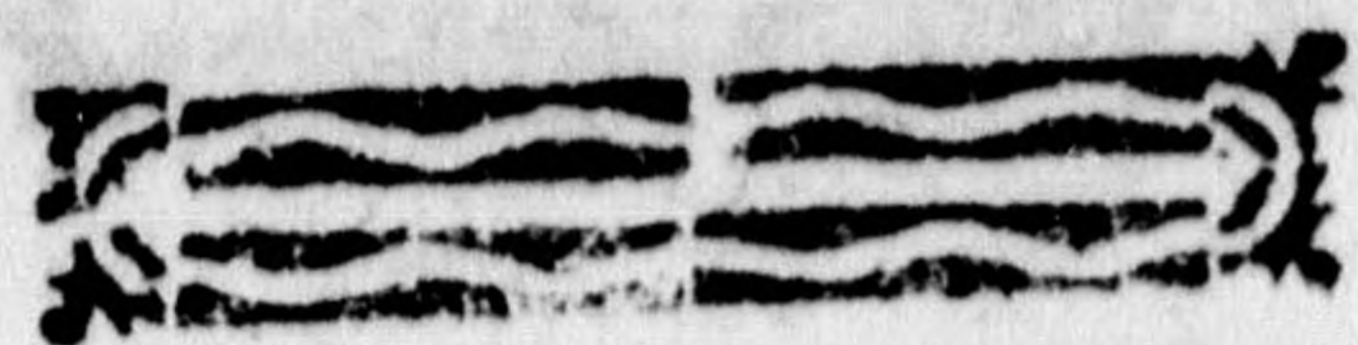
Tábori Semmi, és — Elegyes valami.

BERBIR Vára meg-vételének még ígért bővebb
 környülállásai a' F. Hadi-Kantzelláriától ke-
 zünkhöz nem érkeztenek; azért mig következendő
 Levelünkben azt irhatnók-meg, az önként el-szala-
 dott *Berbirbélick* mitsoda prédát hagytanak legyen
 minékünk, a' Budai Tudósítások-szerint irhatjuk,
 hogy F. M. *Laudon* innen a' Horvát-országi Tábor-
 ral már meg-mozdult, és Szerim-felé nyomúl; hogy
 a' maga tzelba vett szándékját tovább követhesse.
 Megint a' Békeiség *Tziterája'* kedves hangján kez-
 dettenek némelleyek beszélni; de ez annál bizonyta-

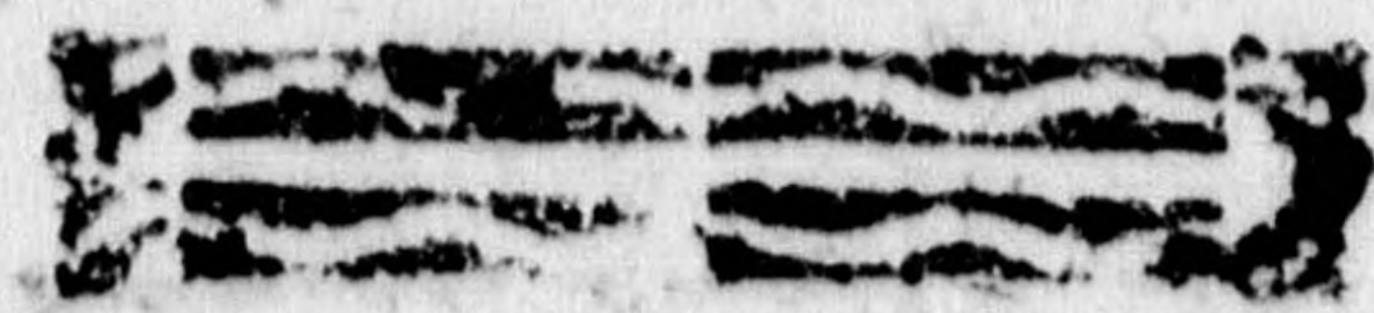
anobb hang még eddig előttünk, mennél nagyobb a' Reklutáknak nagy számmal és siettséggel való öszve-gyűjtések, és mennél tsendesebb lépésekkel folynak minden-felől a' tsatázások. Mindent megfog mondani *September* és *Oktober*.

A' F. Tsászár kezdette magát ottan ottan jobban érzeni, és a' hideglelés minden héten tsak egyszer kerülvén-elé, a' kellemetes időkben ottan ottan tsendes lépésekkel sétál a' *Laxenburgi* kertben, és vidám tekintetet mutat. Nevezetesen azt beszél-lik Bétsben, hogy nem régiben a' Bétsi *Varga Czék* egynéhány érdemes Tagjait ő Felségéhez küldvén *Instántziával*, éppen a' kertben találja ő Felségét az *Inclita Deputáció*, és midön az Instántziát bé-nyujtották volna, kérdi ő Felsége: honnan jöttenek, kik légyenek, és mi volna kívánságok? melyre a' *Deputátusok* felelének: „Felséges Uram! mi Béts Várofsából valók vagyunk, a' *Varga-Czék* követ-jei, iustáljuk Felségedet, könnyörüljön rajtunk; mert minden Legényeinket le-huzzák a' Mü'helyről és ka-tonának viszik — hogy folytathassuk a' mi munkán-kot? — Ugyé? 'S hát ugy foly a' dolog Bétsben! ugyan jó, hogy ott nem lakom most, talám enge-met-is katonának vinnének. Ezzel meg-fordúlván ő Felsége, a' *Varga Deputáció* hoszfzú orral jöve-visz-sza Bétsbe, és a' ki katonának való viszik. Min-den Házi-Gazdának meg-kellett a' maga Lakos-si-val a' Városi Tanátsháznál jelenni; de Magyar és Erdély-orzági fiat még edgyet-is el-nem vittenek. Söt mihent azt mondja valamellyik, hogy ő Ma-gyar, még tsak hozzá sem szollanak tovább, m ly-

re más Nemzetbéli Réklutának maradott, irigy szemek laposakat pillantanak.

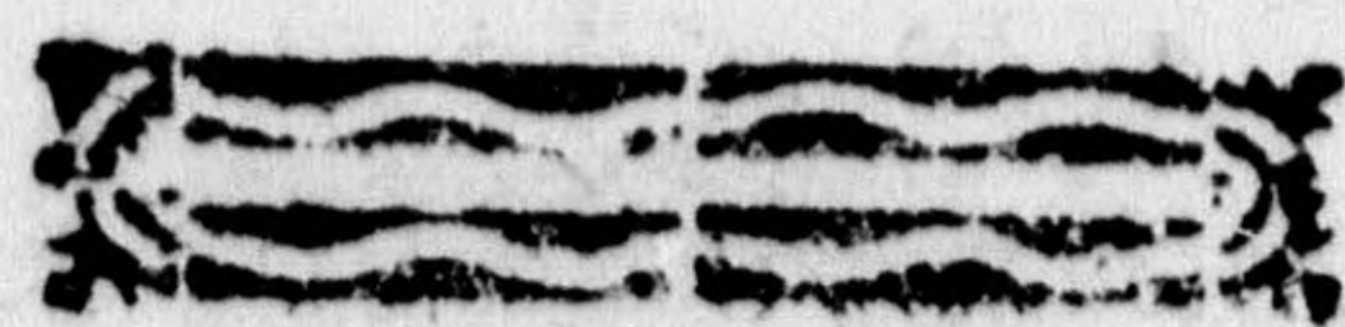
Zemlin 9-dik Julius. — „Egynéhány napoktól fogva úgy tettik vala, mint ha a' fegyver-nyugvásnak ideje a' mi Környékünkben-is eltölt volna; de már most bizonyosnak haljuk, hogy ezen fegyver-nyugvás a' Belgrádi Basától megint meg-ujjított. — Pántsovánál, a' hajón szágodazó Török vigyázók a' mi széllyel-járó hajóinkra 4-szer lövének Kartáttsal, és apróbb fegyverekből-is keményen tüzelének; egy Kormányos katonánknak töltés táskája kerekszül-is löveték; de kár senkiben sem esett. Tsak nem ezen időben egy *Valiévánál* lévő ellenséges csoport a' mi Szabad-seregbéli Batalionunkra kezdte tüzelni, és edgyet meg-is sebesite. Sok efféle apró ellenségeskedések kezdik vala magokat előadni; melyre nézve a' mi Szélső-vigyázataink megerősítettének. Fegyvertárnok *H. Ligné* Feldmaršal Gróf *Hadiktól* parantsolatot veve, hogy a' Pántsovánál esett tsatáért a' Belgrádi Basától leg-ottan elégtételt kérjen, és a' fegyver-nyugvás eránt való tzeljät tudakozza-meg. Ezen parantsolatnak vételével ir a' Fegyvertármester Ur a' [dologról a' Basának és végre úgy rekeszté-bé Levelét, hogy ő leg-ottan választ kíván, külömben a' mi részünkről-is az ellenségeskedések leg-ottan el-fognának kezdödni. Meg-is leve a' kívánság; mert alig telék-el egy két óra, hogy egy tellyes betsülettel és nyájofsággal irt választ küldö a' Basa, melyben a' nevezett Vezér Urat arról tevő bizonyosá, hogy ő a' fegyver-nyugvás határinak által lépésében még semmit sem tud, és

az ő akaratján kívül történt, a' honnan kész leg-ot-
tan a' dolognak egélt keménységgel végire járni, és
az az ellen hibáztakot példáson meg büntetni. Ő a'
fegyver-nyugvást meg-sérthetetlenül kívánja fenn-
tartani mind addig, valamig az ő Udvarától ellen-
kező parantsolatot nem vészen — és szívéből ohajt-
ja, hogy ezen fegyver-nyugvás békefésséggé változ-
zék által. — Fő-képpen azt vették ezen Levélből
észre, hogy *Oszman* Basa soha még eddig ilyen be-
tsületes nyájósággal nem írt, mint most. — A' *Va-
lievonél* előtt történetről nem-is kérünk vala elég-té-
telt; mert itt a' mi szabad prédálóink magok szol-
gáltatának okot a' tsetépatéra, kik az ugy nevezett
Golubra folyó-vizen által-menvén, a' határ-szélen
túl valának, és gyümölsöt akarának hozni, a' mi-
dön egy csoport ellenségbe botlának, mely azon
3000 főből álló Török Sereghez tartozik vala, mely
éppen induló-félben vala Belgrádba bé-szállani. —
7-dikén a' *G. Gyulai Sámuel* Sergének Májora *Je-
szenovszki* Ur Ujj-Palánkában meg-halálazott. Nem
külömben a' volt *Gyulai Ferentz* — most *Splényi*
Sergebéli Gránátéros Hadnagy *Szatsvai*, életének
28 dik esztendejében, ki ezen Seregnél 14 esztendős
korában fogván önként mint iskolabéli gyerek fegy-
vert, 14 esztendők alatt példáson szolgált, meg-hólt.

Bánát. Ujj-Palánkáról ezen hónapnak 9-dikén
azt írják, hogy *H. Kóburgtól* Feldm. *Hadihoz* egy
Stáféta olyan Tudósítással érkezett volna-meg,
hogy Moldovában egy 20-ezer főből álló Orosz-se-
reg olly fel-tétellel gyült-össze, hogy az ő Táborá-
val edgyesülvén Oláh-országba bé-nyomuljanak.

Edgyik része az Orosz Tábournak *Bendernek* Ostromára rendeltetett (tehát csak most akarják még azt, a' mit mi már előre meg-lettnek hittünk.) — Itt nálunk bizonyos Tudósítást vettek, és hiszik, hogy a' Török Nagy-Vezérnek, Juliusnak 3-dikán nyakától el-idegenítettett feje Konstantinápolyba küldetett legyen; azt mondják, hogy ennek Vezéri helyébe a' *Natoliai Basa* tétetett volna. — Minthogy a' *Vidini Basa* a' maga Sergeit a' Bánátusi szélekről visszavonni nem akarja vala; tehát Feldm. Gróf *Hadik* ezen hónapnak 8-dikán azt az izenetet tette néki, hogy ha magát és Sergeit leg-ottan visszavonná, tehát — a' fegyver nyugválsal semmit sem gondolván, erőszakosan fogja őket onnan ki-korbátsoltatni, és ezen Basa eránt ezután semmi fegyver-nyugváls nem fogna tartani. Ugyan ezen napon küldetének az *Illyriai Szélbéli-Seregből* 2 Kompániák, hogy a' Sáska hegyénél fekvő csoportját az ellenségnek meg-zavarják és el-kergetésék; mellyet ezen népség olly bátron-is tselekedék, hogy az ellenség nem csak magát voná nagy fietséggel visszavoná, hanem 6-szor 32 fogait ott is hagyván, 7-tet közüllök a' miénk fogságra hozának, mellyet 2 hóltal és 2 sebessel fizetének-meg. Hasanló szerentsé-vel üzeték-el az ellenség *Szvinitzától*, hól a' Törökök közzül 25-tön maradának. — 8-dikban Moldovából 2 Batalionak a' Dunán által-menének, és a' Feldmarfal parantsolatjára meg gyújták *Grádistit* és más 4 szomszéd falukat, 's az ott lévő ellenség Sergeire-is rá-ijesztvén, azok el-fzaladtanak. — Most minden órán nem lézen más Török a' Bánát-

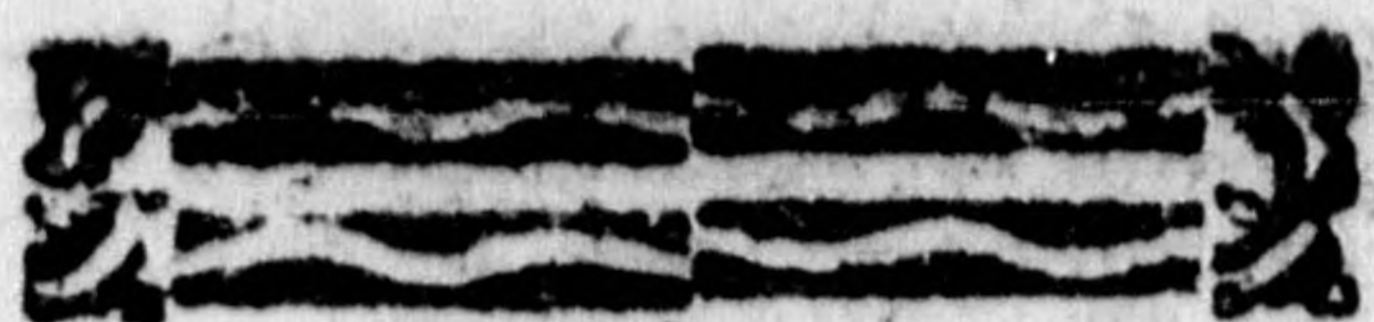
ban, tsak fogoly ; mert a' mint veszszük észre a' Feldmarsal Ur az efféle tréfát nem igen akarván érteni, minden órán valósággal fog a' dologhoz fogni. Tábori-tárnakmester *Kollorédó* az ugy nevezett *Moldova* és *Alibek* nevü Palzszusra ment, és a' mondatik, hogy ott Sántzokat és ágyuzó állásokat készített. — Hertzeg *Valdek* még máig is *Stántzilóvánál* áll a' maga Népével.

Méhádiából az iratik, hogy a' mi Szélső-vigyázataink nem *Szupánektől* fogva *Méhádiáig*, hanem tsak *Döplitzig* húzták vala magokat vissza. — Ezen hón. 8-dikán Gen. B. *Vetsei* egy osztály *Erdődi* Húzárokkal és bizonyos Szabad-seregbéli lovasokkal vizsgálódni indúla, és egészen a' *Karabnik* hegyéig tsak egy ellenséget sem találván, innen egy vizsgáló sereget *Szupánék*-felé inditta, kik alig haladák-meg a' *Karabnik* hegyét, a' midön az ellenség tüzelni kezdvén riájok; noha leg-ottan vissza térének, még-is a' Szabad-seregbéliek között 2 embert el-vesztének és egy Húzárnak a' lova meg-sebesítették. — Tábori-fegyvertármester *Klerfének* a' napon maga-is *Méhádiában* vala, és hisszük, hogy az ellenség minden órán kéntelenítettik magát vissza vonni, annál-is inkább, mivel azt erősítik, hogy még semmi rendes Török Sergek a' széleken által-nem jöttek.

Tegnap dél-előtt midön *Levetünknek* mingyárt elején azon panaszkodnánk, hogy a' *Hadi-Kantzelláriától* még a' *Berbirről* való bővebb Tudósítását *Laudonnak* kezünkhöz nem kaphattuk, imé dél-után a' kezünkhöz jöve, melyben ez az emlékezetre méltó: „ Minekutánna 9-dikben dél-utáni 4 óra tályban azt vették

vették volna a' miéink észre , hogy Berbirben sokkal nagyobb mozgás volna most, mint máskor, és látnák, hogy némelleyek mozgó jószágaikat-is takarították-ki, leg-ottan kezdének gondalkodni, hogy a' jövő étzaka a' Berbiriek bizonyoson meg-fognának szökni; azért *Laudon* tüzet adata mind a' Vár-ra, mind a' szaladókra. Estvére kelve az a' parancsolat adaték 3 önként vállalkazó katonának, hogy lopják magokat Berbirnek Bányaluka-felől való Kapujához, és az ott lévő Kunyhot gyujtsák-fel. E' meg-leve azon kívül, hogy csak egy lövés-is esett volna a' Várból. Azon közben más önként vállalkazott 20 katonák menének-el, és midön ezekre sem tüzelnének, el-küldi Gen. *Klébek* a' H. *Ferdinánt* Magyar gyalog Sergének egy Divízióját Májor *Barthadeszkivel*, hogy mennyen a' Várba; kik minnyájon bé-is menének és üresen találák. Ezután bé-mene Obestlájdinánt *Thernyei* a' *Nádasdi* gyalog Sergének egy osztályával, és így annakutánna a' többi-is. — Ezen Várnak ostromlása 38 katonának és 3 napszámásainknak került életekbe; a' katonák közzül 118-an, a' napszámások közzül 15-tön sebet kaptanak. A' hóltak között vagyon Zászló-tartó *Orelli* és a' *Gyulai Sámuel* Sergebéli Kapitány *Rendel*, kik a' magok sebeikben meg-hóltanak. A' sebesek között találatnak H. *Ferdinánt* Sergebéli fő Hadnagy *Bangerle*, és a' földásók Sergebéli All-Hadnagy *Morovszki*. — A' Várban találtanak a' minden-féle eleségbéli dolgokon kívül 36 értz ágyukot, 4 ugy nevezett szakállas vas ágyukot és 4 maszár ágyukat. — A' Feldmarsal ditséri ezen ostromban

ban a' vele lévő Generálisfokot, kik minden leg-kisebb alkalmatóságban az ő parantsolatját tökéletesen követték, és az alattak lévőknek jó példát adtanak. Ditséri a' Tiszteket a' leg-alább való közemberig. — Nevezetesen ditsértetik *Rouvroy* Fiasától .. .. Obestlájdinánt *Hiller* a' maga vitézségbéli hadi-ajándékait itt ugy ki-mutotta, hogy ő Felsége a' *Laudon*' ditséretére leg-ottan Obesternek tenni méltóztatta. .. .. Májor *Laudon*, Hertzeg *Svartzenberg*, Gróf *Dietrikhstain*, *Kinszki*, *Hadik*, *Thun*, *Rosenberg* — ki tudná elé-számlálni — mind ezek jól viselték magokat s. t. — A' Bányalukai Basa, ki ezeknek segittségekre ment vala az erdő-alá, az Arnókkal és Törökökkel visszament Bányalukába, a' *Bosznyákok* pedig a' magok Váraiknak óltalmokora haza menének.

Még egy, a' Feldmarsal Urhoz, ezen hónapnak 11-dikén *Konstainitzából* Gen. Májor *Jellatsits* Urtól tett Tudósítás-szerint, edgy, mint egy 1000 lovas és gyalog fegyveresekből öszve-állott Serge az ellenségnek, ezen hón. 9-dikén, a' napnak fel-jövetelével, a' setét ködnek segittsége által, hirtelenséggel *Krakkenitzánál* mentenek keresztül, és egy *Kattorani* nevű faluba bé ütven 10 házokat lángba boritattanak; de a' *Várasdi Sz. Györgyi* Seregnek Májora *Lövenberg*, és Kapitány *Kengyel* egy egy Kompániával ezekre ütven, az ellenség a' Lakásoknak fok marháikat magokkal el-hajtván, visszamentenek. —

**A' Gróf Erdödi Magyar Lovas Regementjének fel-állít-
tásától fogva, e' folyó esztendeig való rövid His-
toriája.**

Ezen vitéz Regement ez-előtt száz esztendők-
kel, az az, 1689-dik esztendőben, Februáriusban,
állittatott-fel; adatott leg-elsőben is Gróf Czobor
Adámnak, és még ugyan ebben az esztendőben Gróf
Pálfi Jánosnak, minekutánna pedig ez egy vasas Re-
gementet nyere, 1700-dikban Ebergeni Generális-
nak; 1724-dikben birt Gróf Csáki Diénes fő Hadi
Vezérnek — és ennek 1741-dikben történt halálával,
Gróf Nádasdy Ferentz, hasonlóképpen fő Hadi Ve-
zérnek, amaz el-felejthetetlen Herósnak kezére. —
Molt 1783-diktól fogva viseli Nevet Gróf Erdödy
János Generális Urnak, kinek tsak tsupán nagy ne-
vének említése, sok magasztaló Orátziókkal fel-ér-
Már mindjárt 1702-ben, és azután következett tá-
borozásokban látta Olaszország, ezen Regement vi-
tézségének jeleit. Idő jártával, az 1740-dikben kez-
dődtött hadakozás alkalmatosságával-is meg-mutatta
ez a' Marszüleménnyre, a' Molwitznál, Hohenfrid-
bergnél és Soornál esett ütközetekben, hogy Magyar
vér foly ereiben. Hirdeti Moyisberg még ma-is vi-
téztselekedeteit: úgymint a' mellyre 1757-ben, Sep-
tembernek 7-dik napján rá ütvén, magát, a' hegyről
le-nyomatott Gyaloglágba keménnyen bé-vágá, és
tőle 3 zászlót el-nyere; a' Landshuti ütközetben-is,
1760-dik esztendőben, 500-at az ellenség közzül el-
fogott, és egy zászlót a' Lovasoktól, 2 ágyuval ed-
gyütt el-vett. Sok volna elé-fzánlálni ezen nemes
Regementnek minden vitéztselekedeteit, mellyeket

mind az előbbeni, mind nevezetesen az ez előtt 10 esztendővel folytatott Pruszsus háborúban nyilván ki-mutatott.

A' mostani Török háborúnak kezdetével ujj alkalmatosságot kapott, érdemeinek tetézésére. Az első remekjét hajdani vitézségének meg-tette mind-árt, a' közelebb le-folyt 1788-dik esztendőben, Böjt más hayának 22-dik napján, a' midőn Obester *Fábry*, Májor *Révay*, és *Szörényi* Kapitány gyors és okos vezérlések alatt *Moldovában Bottusán* Városát, vidékével edgyütt, el-foglalta, és, ezen szándékában meg-gátolni kívánó *Ibrahim Nazir* Basát, 900 válogatott Népével edgyütt, *Jász* Várofa-felé, három mértföldig visszafordította.

Ezen hónap még el-nem múlt, hogy Obester *Fábry* a' meg-futamtatott *Ibrahim Basát* fel-keregte, azt *Lárga* tájján meg-támadván, tanyázó helyéről fel-kergette, és e'-képpen *Jász* Várofsához közelebb nyomult. A' fel-rezzent Basa, Népét *Bulbosához* visszafordítván, *Izmáel*-felé verte a' készülő, a' hová *Ipsylándi* a' Moldvai Fejedelem-is szándékozik: hanem más úton. — Obest. *Fábry*, véle született szemességéhez képest, melly szép tulajdonság minden igaz katonának ugyan, de kivált egy jó Hadi-Vezérnek, meg-kivántató tzimere; a' dolognak miben létét ki-tanúlván, *Ipsylándinak* útját el-állá, személyét, *Udvari* Tisztjeivel, 's minden vele lévő vagyonával egyetemben, kézre keríté, és *Csernovitzba* küldé; maga pedig hadi-népével edgyütt *Jász* Várofsába bészállá.

Hogy a' győzedelmekre , nem tsak vaktában találtak az *Erdői* Húzárok , hanem hogy átallyában jó katona a' Magyar más ellenség ellen-is , különösen pedig a' Török ellen , meg-bizonyították ök azt , több más Regementbéli véreikkel edgyütt , *Khotzim* tájján is , Szent *Jakab* havának 28-dik napján. Itt az ellenség száma állott 4-ezer emberből , rész-szerint Törökökből , rész-szerint pedig Tatárokból , mellynek - is ő a' nagyobb részével népünknek jobb szárnyát akarta meg - kerülni. Észre - vévén *Képiró* ezen nemes Regementnek fő Strázsamestere , az ellenség' szándékát , szava után halgató népét nagy gyorsasággal 's okofsággal öt tsoportban annak ellenébe állitá. Az ellenség el-kezdte ugyan az ütközetet : de ekkor tsak hamar hátrálni kezdett ; hanem másod izben annál nagyobb dühöséggel rohana , iszfzonyú rijjadások 's rémitő kiáltások között , sokkal kevesebb számú népünkre ; 's a' mi igaz , tsak igaz , oly erősen fogta a' dolgot , hogy már Húzárajaink tovább véle ki - kötni nem mérészlettek vólna , hanemha *Képiró* Fő - Strázsamester *Ur*nak ritka bátorságú példája , beléjek ujj lelket adott vólna , melytől lelkesítettvén , már nem egyébről , hanem tsak vagy győzedelemről , vagy Hazájokért való magok fel - áldozásokról gondolkoztak ; minek okáért-is magokat egészfzen el-szánván , már lankadni kezdett karjaikat , mintegy meg - ujjúlt erővel , a' további viadalra ismét fel-vonták , villám módjára az ellenség közzé tsapának , azt visszaverék , és három órákig tartott verekedés után-is a' tsata piatzot diadalmasan meg - tarták. Ezen tsatában

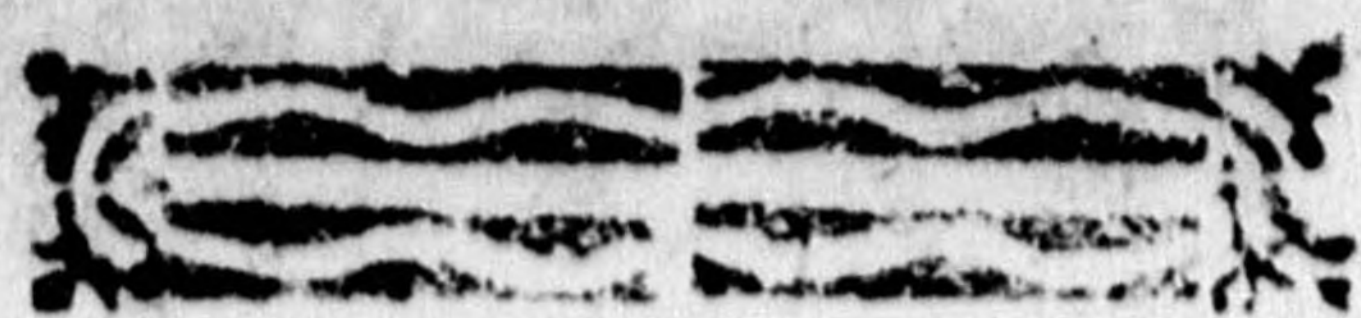
tsatában egy *Makrantzi* nevezetű köz-ember igen különös bátor szívűséggel forgatta magát, úgy hogy egy nagy érdemű Generális Ur-is, hozzánk bostáni méltóztatott, 's háláadó szívvel vett betses levelében méltónak ítélte tselekedeteit az említésre. Tudni-illik az említett *Makrantzi*, néki vág egy izmos Töröknek. Ez a' vágás közben amannak kardját meg-kapá. *Makrantzi* mindazáltal meg-nem ijjed, hanem torkon kapja ellenségét, 's a' földre teriti, de ennek mások segittségére érkezvén, *Makrantzit* árkánnyal (Urokkal) el fogák, de *Makrantzi* itt-is meg-mutatá, hogy nevét magával hordozza, mert a' véltű prédájával sebessen vissza fordúlt ellenségének utánna ragaszkodik, 's azt le-vágta.

A' nemes *Erdödi* Húszár Regementnek nagy dicsőségére szolgál továbbá, hogy kebelebeli vitéz Kapitányról, *Piátsek* Urról, a' Virtuust betsülni tudó *Elmpt* Orosz Generális Ur olly nemes Vallást tett, hogy ő a' fenn nevezett Húszár Kapitány Ur vitézségének köszönheti nagy részént, a' *Prúth* vízenél 7000-nél számofabb ellenségen, magának tsupán 8, annak pedig 200 ember kárával vett győzelmét. — Ugyan Augusztusnak 30-dikán adta *Képiró* Ur, ujj Tifztségre, ugymint Obestlájdinántságra lett emeltetésének alkalmatofságával, ismét ujj próbát lát maga, 's Húszárjai vitézségének. Mert az említett napon, *Beltzestinel* tsupán ezerec magával 7-ezer ellenséget nyóltz izben diadalmafsan visszavert; és midön az ellenség még kilentzedfzer-is vakmerőségre vetné magát, azonban pedig Gróf *Nemes* Obestlájdinánt Ur, vitéz Székelyeivel alkalmas időben

Ben érkezvén, az ellenségnek hátultól kerüle, mind a' két részről tüzesen fogván a' dolgot, a' 7000 embert a' bámulásig úgy megverték, hogy 700-an közülök el-vesztek, 28-an rabokká lettek, 's három zászlók-is a' miéink' kezekre birtak. Itt *Kalmány* Kapitány Ur, maga Svadronnyával 50 Törököt végzett-ki a' Világból, egy *Kralikovits* nevezetű köz-ember pedig, a' *Képiró* Obelter Ur bizonyítáfa-szerint, tsupán maga öt tsalmásnak járt végére. A' vert hadat a' győzedelmes nép egész *Jász* Városáig üzé, 's az ujjonnan választatott Fejedelemre 's Tatarkhánra-is, kik még két Basákkal edgyütt *Jász* Városában valának, úgy reájok ijjesztett, hogy azok minden népeikkel edgyütt, fietséggel a' Városból ki-lopódván, nyakra főre egész négy mértföldig szaladának, 's el-tavozásokkal, az ujj vendégnek, ugmint *Splényi* Hadi-Vezérnek, népével edgyütt, ha mind kénytelen-is, szállást engedének.

Valamint jól kezdték, ditséretelen folytatták, úgy derekasan-is végezték az *Erdödi* Húszárok, az el-múlt 1788-dik esztendőben Oktobernek 14-dik napján vitézkedéseket. Történt tudniillik, hogy az emlitett napon, az ellenség, három tsapatban, igen feles izámmal a' Feldmarsal-Lájdinánt *Splényi* alatt lévő, két folyó-viz, ugmint *Szereth* és *Tatros* között fekvő népünkre dühösen reá tsapott. Midön látná *Fabri* Generál-Máyor, hogy az ellenség, főképpen a' bal-felől négy szeg formában álló népnek esett, oda rendelé Máyor *Novákit*, 's Obestlajdinánt *Nemest*, amazt egy osztály *Erdödi*, ezt pedig egy osztály *Székely* Húszárokkal edgyütt, kik

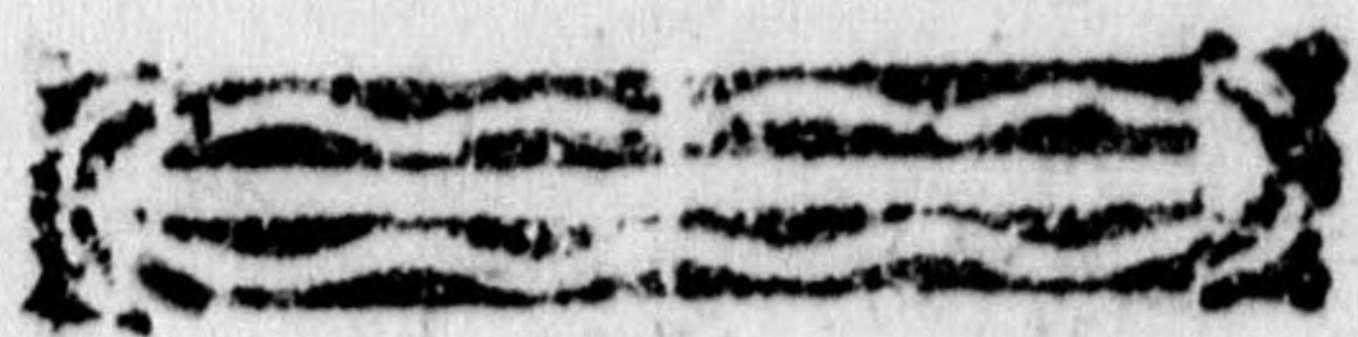
bé-vágván magokat az ellenség közibe, tsak hamar 54-et le-apritottak. Mellyet látván az ellenség futásnak vevé a' dolgot. A' miéink közzülök 5-öt elevenen el-fogának, 2 zászlót-is, 46 lovakkal edgyütt el-vevének.

Válóban egy egész könyvet kellene írunk, ha ezen nemes Regementnek minden vitéz tselekedeteit elő akarnók számlálni. Elég lészzen, ha megjegyezzük, hogy a' kiknek szerentséjek lehet ezt a' nemes Regementet közelebbről esmerni, közönségsen meg-vallják, hogy tagjai mind vitézkedésekre, mind pedig külső tekintetekre nézve egyről egyre *Mársnak* valóságos magzati. Szükség azonban, hogy ezen itt következő Tiszteik, a' maradékoknak például fel-tételessenek a' vitézkedésben: Obester (már mostan Generális) *Fábry*; Májor (most Obester *Barkó* Regementjében) *Képiró*; mostani Obester *Kosztolányi*; Kapitány (most Májor) *Piátsek*; Májor *Nováki*; azután *Kálmány*, *B. Szörényi*, *Rákovszki*, *Szarvasi* Kapitány Urak, végre *Palugyai*, *Kotsi*, *Szabó* Hadnagy Urak. (*)

Az

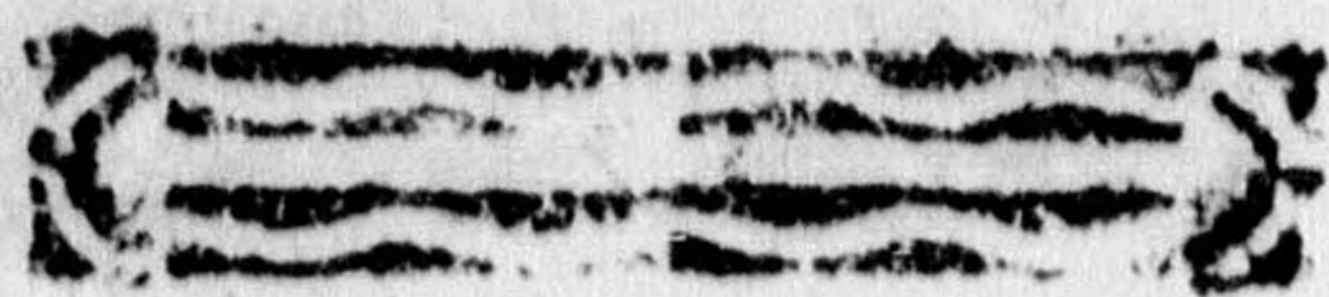
(*) Ez a' nemes Regement a' múlt esztendőnek vége-felé Móldva-országából jött-ki, és mostan a' Bánátban fekszik. A' Legénység többnyire *Fejérvár*, *Veszprim*, *Vas*, és *Soprony* Várágyéből való. Mostan a' Hertzeg *Eszterházi Antal* gyalog Regementjéhez tartozó Réklutákból szedik belé az Ifjakat, ha mikor reájok szükség vagyon. — Így fogjuk a' többi Magyar Lovas és Galog Regementeknek hiltoriáját-is kepek nélkül meg-küldeni.

Az LIV-dik Kurirban félben szakadott Oskalai Rendelésnek hátra maradt része.

5.) Mint azokban a' Gymnásiumokban, a' melyek a' negyedik pontban meg-neveztettenek, annyiban a' mennyiben szerzetes Papoktól nem igazgattatnak, a' fizetés hasonló lesz más örökös Országainkhoz képest fő Váralunkat ki-vévén. Ugyanis a' Localis Directornak fizetése lesz 500 for. a' két Humanitatis Classis Tanítójának edgyikének 450 f. az első és második Grammatica Classis Tanítójának 400; és az utolsó Grammatica Classis Tanítójának 350 forint. E' mellett semmi külömbbség nem tétetik e' Világi és Szerzeti Tanítók között, ha ezek magok Klastromjokon kívül vagynak: de külömbbség vagyon, ha ezek a' Szerzetbéliek a' Klastromban lévén Directorokká-is ugyan azon Városban tétettnek, tsak 300 for. fizetések lesznek, a' Humanitatis Classis tanításáért 250 for. és a' Grammaticálisért 200 for. és ezen sinor-mérték fog a' következő 1789 Oskolai esztendőben bé-vétetni. Az el-töröltetett Klastromokból való Tanítóknak u. m. az *Ex-Paulinusok*, *Exbenedictinus*, *Excisterciták* és *Expræmonstratensek* azon Oskoláknál, melyekre való gondviselés az ő Rendjeknek volt kötelelsége; nem egész fizetés, hanem az *Exreligiosusi Penzio* mellé még 50 R. forint fog esztendőnként rendeltetni, ha ezen 50 for. már az ő Penziojokba nintsen foglalva: vagy ha az ilyen Exreligiosusok Direktorokká lesznek, 100 R. forint fog még a' rendes Penziohoz kegyelmesen rendeltetni 6.) A' fizetés nélkül való szerzeteseknek a' kik vagy Tanítók, vagy

Hely.

Helytartó-igazgatók olyan Gymnásiumoknál, melyek Klastromoknak helyén lévén erre-való gondviselés-is kötelességekben áll, mellynek állapotja az említett öt pontokra éppen nem tartazik, az ilyeneknek jutalmaztatásokra, és a' szükséges költségeknek ki-szolgáltatásokra a' közelebbről jövő Oskolai esztendőre, a' Helytartó-igazgatónak 100 for. a' Humanitatis és Grammatica Classis Tanítóinak 50 for. a' Tudományi Classából kegyelmesen jutalomúl rendeltetik. Azon Helytartó-igazgatóknak pedig a' kiknek eddig is a' Tudományi Classából 200 for. fizetések vólt, azoknak ezt tovább is megtartani engedtetik belé számláltatván ezen mostan rendeltetett 100 for. és így ez által a' szerzetes rendből való Tanítóknak -is nagy könnyebbség nyujtattatik; minthogy az apróbb költségek, melyet eddig a' Klastromoktól kéntelenitettének vala kérni, ki-szolgáltatnak. Ezen kegyelmes rendelése által kívánta Felséges Urunk az ifjuságnak tanittatását könnyebbiteni, bizonyos fizetéseket rendelvén az Ifjuság körül forgalódó Tanítóknak. Melly parantsolattját ő Felségének mint egy közönséges símor-mértékül, nevezetesen a' Gymnásiumokká emeltett Pedagogiumokra nézve, kívántuk közönségessé tenni, hogy ezáltal az Atyáknak hirré adassék, hogy Gyermekük azon helyeken holott eddig csak a' Grammatika Classist tanúlták, ezutánra a' Humanitatis Classist-is tanulhatták. Kélt Budán Juniusnak 24 dik napján 1789.